ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

НОРМАТИВНА УРЕДБА → **Чл. 21; чл. 22г; чл. 23; чл. 49, ал. 3 и ал. 4 от ЗДДФЛ**

Сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 от ЗДДФЛ на местни физически лица и на чуждестранни физически лица, установени за данъчни цели в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, се намалява с **1022,58 евро** / **2000 лв.** за отглеждане на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане, определени с влязло в сила решение на компетентен орган.

ВНИМАНИЕ: При ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания **за 2026 г. има завишен размер, заложен в разпоредбите на § 3 от *Преходните и Заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г.***

Размерът на данъчното облекчение за деца с увреждания по чл. 22г от ЗДДФЛ за 2026 г., с който може да бъде намалена сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 от същия закон, е **6135,50 евро** за дете с увреждане.

Обстоятелства, при наличието на които се ползва данъчното облекчение:

1. Данъчното облекчение се ползва, когато едновременно са налице следните условия:

- към 31 декември на данъчната година детето е местно лице на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;
- към 1 януари на данъчната година детето не е навършило пълнолетие;
- към 31 декември на данъчната година детето не е настанено в социална или интегрирана здравно-социална услуга за резидентна грижа на пълна държавна издръжка.

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

Данъчното облекчение се ползва включително за годината, в която детето е починало, като условията се прилагат към датата на смъртта.

2. Данъчното облекчение се ползва от физическо лице или едноличен търговец, което към 31 декември на данъчната година е:

- родител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане, който не е лишен от родителски права, и при условие че:
  - детето не е настанено извън семейството, и
  - не е учредено попечителство или настойничество, или
- настойник или попечител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане - в случаите на настойничество или попечителство, или

Настойничество се учредява над малолетни, чиито родители са неизвестни, починали, поставени под пълно запрещение или лишени от родителски права. Настойничество се учредява и над лица, поставени под пълно запрещение.
Попечителство се учредява над непълнолетни, чиито родители са неизвестни, починали, поставени под пълно запрещение или лишени от родителски права. Попечителство се учредява и над лица, поставени под ограничено запрещение.

- член на семействата на роднини или близки на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане - в случаите, когато детето е настанено за срок не по-кратък от 6 месеца при роднини или близки по смисъла на Закона за закрила на детето, или

- приемен родител на дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане - в случаите на дългосрочно настаняване на детето за отглеждане в приемно семейство по смисъла на ***Закона за закрила на детето***.

Дългосрочно настаняване се предприема за срок над една година за деца:
1. чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени;
2. чиито родители без основателна причина трайно не полагат грижи за тях;
3. чиито родители се намират в трайна невъзможност да ги отглеждат;
4. чието връщане в биологичното семейство в срока по ал. 3 е невъзможно;
5. чието осиновяване е невъзможно.

Данъчното облекчение се ползва, включително за годината, през която са установени видът и степента на увреждане, и за годината на изтичане срока на валидност на решението.

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

Данъчното облекчение се ползва до размера на сумата от годишните данъчни основи и при условие че другият родител (приемен родител, близък или роднина), няма да ползва намалението за съответната данъчна година. Когато размерът на данъчното облекчение е по-висок от сумата на годишните данъчни основи по чл. 17 от ЗДДФЛ, разликата може да се ползва от другия родител, съответно от другия приемен родител, близък или роднина, чрез подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ (чл. 22г, ал. 4 от ЗДДФЛ).

Данъчното облекчение за деца с увреждания може да се ползва и чрез приспадане от сумата от годишните данъчни основи по чл. 17 от ЗДДФЛ на следните лица, когато за тях са налице цитираните по-горе условия:

1. родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод; когато другият родител не е ползвал данъчното облекчение в пълен размер, разликата може да се ползва по реда на ал. 4 чрез подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ (чл. 22г, ал. 6, т. 1 от ЗДДФЛ);

2. родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите, в които не е налице сключен брак между родителите, при условие че другият родител няма да ползва данъчното облекчение за съответната данъчна година; когато другият родител не е ползвал данъчното облекчение в пълен размер, разликата може да се ползва по реда на ал. 4 чрез подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ (чл. 22г, ал. 6, т. 2 от ЗДДФЛ);

3. лице (родител, приемен родител, близък или роднина), което е починало през данъчната година и при условие че другият родител, съответно другият приемен родител, близък или роднина, няма да ползва данъчното облекчение за съответната данъчна година; в този случай облекчението се ползва чрез подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50, ал. 9 от

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

ЗДДФЛ (образец 2001в) за доходите на починалото лице, като условията се прилагат към датата на смъртта (чл. 22г, ал. 6, т. 3 от ЗДДФЛ).

Когато в нарушение на условието:

- по чл. 22г, ал. 4 от ЗДДФЛ пълният размер на данъчното облекчение е ползван от повече от едно лице, всяко от лицата дължи частта от данъка, съответстваща на размера на ползваното облекчение;

- по чл. 22г, ал. 6, т. 1 от ЗДДФЛ пълният размер на данъчното облекчение е ползван от родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите на развод, то този родител дължи частта от данъка, съответстваща на размера на ползваното облекчение;

- по чл. 22г, ал. 6, т. 2 от ЗДДФЛ пълният размер на данъчното облекчение е ползван от родител, на когото не е предоставено упражняването на родителските права в случаите, в които не е налице сключен брак между родителите, то този родител дължи частта от данъка, съответстваща на размера на ползваното облекчение.

Възможността данъчното облекчение за деца с увреждания да се ползва за доходите на починал родител (приемен родител, близък или роднина) е в сила от 01.01.2023 г., но по силата на § 7 от Преходните и заключителни разпоредби на ***Закона за изменение и допълнение на ЗДДФЛ*** (обн. ДВ, бр. бр. 102 от 2022 г.) тази промяна се прилага и при ползване на данъчните облекчения за 2022 г.

Когато физическото лице има доходи от стопанска дейност като едноличен търговец и/или доходи от друга стопанска дейност по чл. 29а от ЗДДФЛ, както и други доходи по глава пета от ЗДДФЛ, при ползване на данъчното облекчение се спазва предвидената в закона поредност (виж фиш II.II.4).

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

Обстоятелствата и условията за ползване на данъчното облекчение за деца се декларират с декларацията по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ (образец 2006).

РЕД ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ДАНЪЧНОТО ОБЛЕКЧЕНИЕ:

С подаване на годишна данъчна декларация към която се прилага декларация по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ (вкл. приложенията към нея).
ВАЖНО: Данъчното облекчение се ползва, при условие че данъчно задълженото лице няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към датата на подаване на годишната данъчна декларация. (чл. 23, ал. 2 от ЗДДФЛ)

При определянето на годишната данъчна

Когато работникът или служителят предостави на работодателя в срок от 30 ноември до 31 декември на данъчната година декларация по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ (вкл. приложенията към нея), удостоверяваща, че към датата на подаването й са налице всички необходими обстоятелства, даващи право на лицето да ползва данъчното облекчение за деца, копие на валидно решение на ТЕЛК/НЕЛК, както и писмена декларация, че към момента на подаването й, работникът/служителят няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения или че за данъчната година ще подава годишна данъчна декларация. (чл. 49, ал. 4, т. 8 от ЗДДФЛ)
Внимание: Вместо отделни декларации за липса на задължения или за подаване на годишна данъчна декларация е възможно работникът/служителят да попълни ред 6 в декларацията по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ (образец 2006).

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

Пример: Местно физическо лице, което е родител на дете с увреждания под 18 г., през 2026 г. е ползвало при работодателя по основното трудово правоотношение данъчно облекчение за деца в размер на 3067,75 евро и данъчно облекчение за деца с увреждания в размер на 4932,25 евро, тъй като годишната данъчна основа за доходите му от трудови правоотношения е 8000 евро, т.е. доходите на това лице не позволяват да се ползва пълния размер на данъчното облекчение за деца с увреждания. През същата година другият родител има годишна данъчна основа за доходи от наем в размер на 4000 евро.

В този случай другият родител може да ползва с годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за 2026 г. данъчно облекчение за деца с увреждания в размер на 1203,25 евро, т.е. разликата между ползваното облекчение за същата година от първия родител в размер на 4932,25 евро и пълния размер на облекчението от 6135,50 евро.

По отношение на условието данъчно задълженото лице да няма подлежащи на принудително изпълнение публични задължения следва да се има предвид изразеното от изпълнителния директор на НАП становище с изх. № 92-00-1299 от 04.10.2017 г., което може да бъде намерено на интернет страницата на Агенцията на адрес: www.nap.bg

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

ВАЖНО! Когато данъчното облекчение за деца се ползва от чуждестранно физическо лице - местно на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, като приложение към декларацията по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ се прилагат и копия на официални документи, доказващи наличието на условията за ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания, както и техният превод на български език, извършен от заклет преводач.

ВНИМАНИЕ! Когато данъчното облекчение за деца по чл. 22г от ЗДДФЛ е ползвано чрез работодателя по основното трудово правоотношение в пълен размер по реда на чл. 49, ал. 3 и 4 от ЗДДФЛ, но физическото лице е задължено да подаде годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ за съответната година, към нея няма отново да се прилага декларация за ползване на данъчно облекчение за деца с увреждания.

ВНИМАНИЕ!

Данъчното облекчение за деца с увреждания може да се ползва при авансовото облагане на доходите от трудови правоотношения, придобити през 2026 г. (§ 3, ал. 4 от ПЗР на ***Закона за държавния бюджет на Република България за 2026г.***)

Данъчното облекчение може да се ползва чрез намаляване на месечната данъчна основа за доходи от трудови правоотношения след прилагане на чл. 42, ал. 3 от ЗДДФЛ със следната сума:

- за дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане - в размер на **511,29 евро.**

правоотношения **до размера на сумата от месечната данъчна основа за доходи от трудово правоотношение** на лицето, определена по реда на чл. 42, ал. 1 - 3 от ЗДДФЛ

Работникът/служителят еднократно избира да приложи авансовото ползване на данъчното облекчение за деца с увреждания по чл. 22г от ЗДДФЛ чрез предоставяне на писмена декларация пред работодателя, с която декларира, че:

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

1. за прилагане на данъчното облекчение следва да изпълни условията, предвидени в чл. 22г от ЗДДФЛ;

2. другият родител, съответно другият приемен родител, близък или роднина, няма да ползва авансово намалението за съответната данъчна година;

3. работникът/служителят няма да ползва данъчните облекчения при друг работодател.

Законодателят не е предвидил утвърждаването на специален образец, като единственото изискване е декларацията да бъде в писмена форма.

Представянето на тази декларация е необходимо условие за авансовото прилагане на данъчното облекчение за деца с увреждания, като не се изисква към нея да се прилага друг документ, в т.ч. и друга декларация. Декларацията по чл. 22г, ал. 7 от ЗДДФЛ (образец 2006), с която се декларират обстоятелствата и условията за прилагане на данъчното облекчение за деца с увреждания, се предоставя от съответните работници/служители само във връзка с прилагането на облекченията при годишното облагане на доходите по реда на чл. 49, ал. 3 и 4 от ЗДДФЛ от работодателя по основното трудово

ВНИМАНИЕ!

Данъчното облекчение за деца с увреждания може да се ползва при авансовото облагане на доходите от друга стопанска дейност и от наем или от друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество (§ 3, ал. 9 и 10 от ПЗР на ***Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г.)***

В случаите на авансово облагане по чл. 43 и 44 от ЗДДФЛ данъчното облекчение по чл. 22г от същия закон може да се прилага чрез намаляване на размера на дължимия авансов данък, при условие че другият родител, съответно другият приемен родител, близък или роднина, няма да ползва авансово намалението за съответната данъчна година.

Намаляването на размера на дължимия авансов данък за първо - трето тримесечие е до размера на дължимия авансов данък, но не повече от 153,39 евро - за дете с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане.

Това не се прилага, когато:

1. размерът на авансовия данък се определя и удържа от платеца на дохода;

2. лицето има доходи от трудови правоотношения, от които ползва авансово данъчното облекчение.

ДАНЪЧНО ОБЛЕКЧЕНИЕ ЗА ДЕЦА С УВРЕЖДАНИЯ

Възстановената сума въз основа на данъчното облекчение за деца с увреждания не подлежи на принудително изпълнение – чл. 22в, ал. 10 от ЗДДФЛ.